

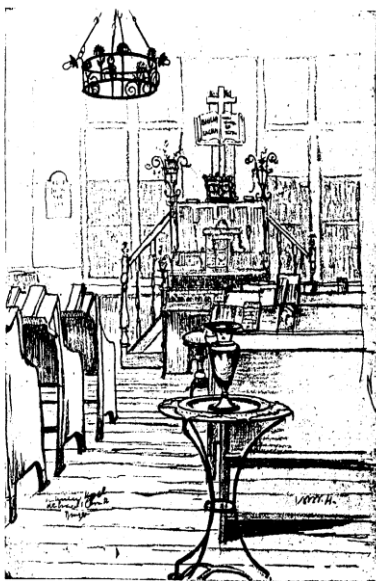
EEN STEM UIT HET VERLEDEN... (Ds. Ed. Pichal¹)

NAAR HET VENETIË VAN HET NOORDEN

Het was meer dan twintig jaar geleden dat ik nog te Brugge gepredikt had, en dat drong pas tot mij door toen ik op zondag 16 augustus jl. mijn belofte inlostte om de plaatselijke predikant aldaar, Ds. J. Veen, te vervangen. Men moet weten dat in 1928 en 1929 ik week aan week de reis ondernam van uit Gent om de namiddagdienst te Brugge waar te nemen. Schoenen met dikke zolen trok ik toen 1 aan, omdat de straatstenen te Brugge in die tijd zo hobbelig waren, en ik meestal hard moest hollen om voor de terugreis mijn trein te halen, en de Steenstraat die naar het oude station leidde opgepropt met avondwandelaars was, zodat ik slecht geplaveide zijstraatjes moest inslaan om uit de voeten te kunnen. Gelukkig dat vandaag men betere bestrating aantreft in de stad van Breydel en Deconinck! Veel is ginds ten goede veranderd. Ook wat ons protestants kerkje betreft.

EEN GESCHIKT PAND

Hierbij vindt men een tekening van de Hollandse kunstenaar Verhorst, die het interieur van ons vergaderlokaal rond het jaar 1930 voorstelt : een oud verlopen zaakje!

Ieder jaar moest de plankenvloer op een of andere plek gerepareerd worden. En als verstelwerk. voerde men slechts het hoogst nodige uit, want niemand eiste het eigendom van het pand Witte Leertouwersstraat 47 op.

Het huis, bestemd voor de protestantse eredienst, was aan de erfgenamen van de familie van Eeghen toegewezen, doch ze wilden er van af, maar die erfgenamen waren velen in aantal, en verspreid over verschillende werelddelen, en onder hen waren er een paar minderjarigen. En de notarissen. volgden steeds een andere rechtspleging volgens het land waar zij instrumenteerden. De Synodevoorzitter uit die jaren, wijlen Ds. P. Rochedieu, wenste zich niet langer met de ingewikkelde zaak van het eigendomsrecht bezig te houden, en ging niet verder in op de jarenlang gevoerde correspondentie. Toen. Hij echter in 1929 met zomervakantie ging, werd de kwestie voorgelegd aan de heer H. van Duynen, ouderling van de gemeente van de place Ste-Catherine, en toentertijd ambtenaar bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, te Brussel, en deze wist een van 1 zijn collega's, een bekwaam jurist, te bewegen om naar een oplossing te zoeken. . Die werd geluk-

kig gevonden, en de zaak kwam weer aan het rollen, heel langzaam, doch in de goede richting. De Kerk werd ten slotte eigenares van hetgeen haar toekwam, en haar dan ook toegewezen werd. Toen alles eindelijk in orde was, moest ik naar het kantoor van het kadaster te Brugge, kantoor dat terecht in de "Ezels"-straat gelegen was! Immers toen ik een week nadat ik de notariële akte gedeponereerd had, terug moest komen, natuurlijk ook om nogmaals kosten te betalen, verklaarde de klerk die de zaak behandelde, dat er duidelijk in de akte vermeld stond, dat het pand "om niet" aan de Kerk overgedragen moest worden.

Daaronder verstond de geleerde slimmerik dat het niet overgedragen diende te worden. Volgde toen een discussie over "hoognederlandse" terminologie. En als slot moest ik eigenhandig op de akte schrijven dat ik op mijn eer en geweten verklaarde dat "om niet" de betekenis had van "kosteloos". Van harte hoop ik dat dit door mij geamendeerde document tot in lengte van dagen bewaard zal blijven, en de faam van mijn naam bij het nageslacht in ere zal houden...

EEN EIGEN VOORGANGER

Jammer genoeg bleek in die maanden dat mijn helper en hulpprediker, de vrome en eerwaarde Benjamin Van Kesteren, aan een hartkwaal leed, zodat de dokter hem vermindering van arbeid voorschreef. Dat viel ons allen heel zwaar, want hij was een zachtmoedig en geliefd mens, die goed met oud en jong kon opschieten.

¹ Edouard Antoine Dominique **PICHAL** werd op 05-01-1898 geboren en overleed op 29 juni 1983. Hij was onder meer predikant te Quaregnon (1925-1928) en Gent-Brabantdam (1928-1949), inspecteur godsdienstonderwijs ((1949-1954), docent op de Protestantse Faculteit te Brussel (1950-1952; 1954-1958) en synodevoorzitter (1954-1969). Het artikel vond ik in de "DE STEM", 99e jaargang, nummer 16.

Niettegenstaande al mijn ijver - de gemeenteleden te Brugge kregen veelvuldiger huisbezoek dan die van Gent - zag ik weldra in dat ik onmogelijk alleen de twee gemeenten van Gent en Brugge behoorlijk kon dienen. Er was maar een uitweg: een eigen voorganger voor Brugge te vinden. Dat moest mogelijk zijn mits daartoe de nodige fondsen te ontdekken. Helaas, de synodekas zoals meestal was leeg tot op de bodem. Toch bleef ik aandringen, zoals immer overtuigd dat de aanhouden wint. Na heel wat wiken en wegen werd van de Synodale Directie de belofte afgedwongen, dat er een evangelist voor Brugge aangesteld kon worden. Naar een geschikte persoon werd terstond uitgezien, De keuze viel ten slotte op de Eerwaarde Heer W. A. van Kekem, die uitgenodigd werd naar Gent te komen om op beroep te preken, waarbij afgevaardigden uit Brugge tegenwoordig konden zijn, En ik had de opdracht, indien alles meeviel, om hem nog dezelfde zondag te benoemen. Wat trouwens gebeurde. En toch vertrok hij niet naar Brugge, want de Synodale Directie zag zich op het laatste nippertje genoodzaakt om enige evangelisten te verplaatsen, met het gevolg dat de heer van Kekem naar Leuven en Mechelen ging, en de heer St. J. Verveld in Brugge terecht kwam. Bij deze maatregel heb ik me zonder discussie neergelegd, want het voornaamste had ik toch bereikt, namelijk een eigen voorganger voor Brugge. En van toen af ging de weg geleidelijk opwaarts.

EEN ERKENDE GEMEENTE

Na de heer St. J. Verveld, kwam de heer J. Sterk, en na deze de heren Schutte, junior en senior, en vooral deze twee laatsten mochten met efficiency en zegen arbeiden. Na hen volgden een serie afgestudeerde predikanten: Ds. Y. van der Schoot, Ds. T. H. L. Beernink, Ds. J. de Jong, en nu Ds. J. Veen. Tijdens het verblijf van de heer J. Sterk werd de zaal in de huidige kapel omgebouwd. Dat was een merkwaardige vooruitgang, en de architect, een oud-katholiek, mocht fier zijn op zijn werk. Foto's van deze restauratie verschenen in de christelijke pers in Nederland. Dat is thans meer dan dertig jaar geleden. Inmiddels doet zich nu zeer sterk de behoefte aan een nieuw kerkgebouw gevoelen. Onderlijnen we dat onderwijl de gemeente van Brugge in 1953 door de officiële instanties erkend werd. Het viel niet mee zulks te bereiken, en toch is het gebeurd. Hoe dat? Het feit wilde dat men lange maanden onderhandeld had om de protestantse gemeente van Anderlecht-Brussel erkend te krijgen; en eens dat alle moeilijkheden overwonnen schenen, bekwam een hoge ambtenaar, nog wel een directeur, die ons alles behalve genegen was, van zijn minister de ondertekening van een weigerend antwoord, op grond van het argument: de protestanten van Anderlecht moeten maar de tram nemen naar de Place Ste-Catherine, te Brussel. Zo was de aanvraag afgewimpeld. Toen de Synodevoorzitter de ministeriële brief in de Synodale Directie voorlas, zat ik van verontwaardiging op mijn stoel te koken. Een deftig protestant durfde in die tijd nog spreken van een "jezuïetenstreek"! Deze r.-k. ambtenaar ontving u op audiëntie steeds poeslief, maar daarna heimelijk wist hij u een dolksteek in de rug te geven. Onmogelijk kon ik mij gewonnen geven. Met veel praten mocht ik de leden van de Synodale Directie toen bewegen om een aanvraag in te dienen voor de erkenning van Brugge: de protestanten aldaar konden niet met een tram, in een kwartier, te Kortrijk, of te Gent, of te Roeselaere geraken. Toen zat de fameuze directeur in zijn eigen net gevangen; maar hij gaf de moed niet op, want hij rekende op zijn vriendjes, in casu de leden van de gemeenteraad te Brugge, en die lieten hem niet in de steek, want ze brachten een negatief advies uit: ze weigerden een protestantse gemeente te Brugge te erkennen. Gelukkig zijn de wetteksten wat deze materie betreft, zeer ruim, en wordt enkel het advies geëist van de gemeenteraden, zonder te bepalen of dit advies positief of negatief moet zijn... en de Minister kan, en mag, en moet in laatste instantie beslissen. En die beslissing viel gunstig uit, zodat onze Vorst op 2 mei 1953 liet Koninklijk Besluit ondertekende waarbij onder meer een rijkstraktement toegekend werd aan de predikantsplaats te Brugge. De toestanden zijn sindsdien grondig gewijzigd, en heden is het gemeentebestuur, alsmede het provinciaal bestuur, ons zeer goed gezind en vriendelijk genegen. De subsidies, waar men recht op heeft, worden ons niet meer geweigerd, maar gul toegestaan. En persoonlijk hoop ik zelfs dat het nog eens met de jaren komen zal tot de oprichting van een tweede predikantsplaats voor de protestanten "extra muros", zodat er ook iemand in Knokke bezoldigd kan worden. Een gemeente als die van Brugge kan floreren, als er hard gewerkt wordt door jong en oud. Steeds heb ik mijn vertrouwen bewaard in de toekomst van West-Vlaanderens hoofdstad. Wat in ons land toenemen moet is het solidariteitsgevoel tussen alle onze protestantse gemeenten. Vooral dienen we de kleinen en zwakken onder ons met onze belangstelling en onze vrijgevigheid te steunen.